

Posudek oponentky bakalářské práce

„Rouškou maskované emoce“

Autorka: Tereza Brabcová

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova

Předkládaná bakalářská práce se zabývá velmi aktuálním a bezesporu zajímavým tématem „čtení“ emocí z částečně zakrytého obličeje, které se v pandemických podmínkách stalo každodenní nutností. Konkrétně si klade za cíl zjistit, „zda lze poznat z obličeje základní emoce, i když obličej bude zahalen chirurgickou rouškou“ [str. 7]. K tomuto cíli práce sice směřuje, ale ve výsledku selhává, minimálně pokud jde o komunikaci svých východisek, a zvláště zjištění, směrem ke čtenáři, a proto si dovoluji hodnotit snahu, nikoli výsledný produkt této snahy, kterému nejsem schopna porozumět.

Práce je členěna na část teoretickou a empirickou. Část teoretická zeširoka pojednává o základních emocích a specificky se pak zaměřuje na dílo Paula Ekmana – bohužel způsobem, který je sice v bakalářských pracích často k vidění, přesto (anebo právě proto) na něj upozorňuji: přepisováním knih. V poznámce pod čarou na str. 12 je ostatně uvedeno, že „všechny informace zmíněné v této kapitole jsou čerpané zejména z knih Paula Ekmana (...)“ a způsob onoho „čerpání“ právě vypovídá o nedostatku povědomí o tom, jak má při tvorbě akademického textu vypadat práce s literaturou. Způsob zpracování další kapitoly to jen potvrzuje, protože jednotlivé „Výzkumy obličejových výrazů zabývající se zakrytím části obličeje“ jsou řazeny do separátních podkapitol bez byť náznaku logického propojení. V teoretické části práce kromě jiného postrádám obširnější pojednání o tom, co je to vlastně „afekt“, vzhledem k tomu, že tento termín figuruje ve výzkumných cílech („zjistit, jak dobře lidé poznají afekt, když budou mít posuzované obličeje nasazenou roušku“ [str. 33]).

Empirická část práce se hodnotí těžko. Problematická je už samotná formulace hypotéz, která je v rozporu s tzv. zlatými pravidly hypotézy („Respondenti spíše rozeznají emoce (strach, hněv, smutek, znechucení, pohrdání, radost, překvapení, neutrální emoce) na nezakrytém obličejí než na zakrytém“ [str. 34]). Z popisu výzkumné strategie mi není zcela jasný způsob operacionalizace proměnných. Nedokáži se zorientovat ve výsledcích, jejichž reportování je v rozporu s veškerými zvyklostmi a které jsou prezentovány v naprosto nepřehledné tabulce bez ukotvení v textu. Mám značné pochybnosti o tom, že autorka práce rozumí statistickým analýzám, které prováděla; ohodnotit tak mohu pouze její snahu a odvalu. Záležitosti, které se v porovnání s tímto jeví jako detaily, třeba to, že před vlastními analýzami patrně nedošlo k exploraci dat např. za účelem identifikace odlehlých hodnot, ponechávám zcela stranou.

Práce trpí rovněž řadou formálních nedostatků, např. absencí abstraktu či hojným výskytem pravopisných chyb, ale v kontextu výše uvedeného se jedná spíše o podružnosti. Práci nicméně doporučuji k obhajobě, v rámci níž by ale autorka měla bezpodmínečně objasnit, lapidárně řečeno, co s čím porovnávala, a prezentovat výsledky statistických analýz tak, jak je v akademických pracích zvykem. V závislosti na průběhu obhajoby pak navrhuji hodnocení „dobře“.